

12. The Dutch Diggers. Deel 2

Nederlandse gedecoreerden in de Australian Imperial Force

Tijdens de Eerste Wereldoorlog bleef Nederland neutraal. Toch zijn er ettelijke honderden Nederlanders geweest die in buitenlandse legers dienden, en waarvan sommigen dapperheidsonderscheidingen hebben verkregen. Dit artikel gaat over zes Nederlanders die in de Australian Imperial Force dienden en het Military Cross of de Military Medal hebben verkregen.

Bas de Groot is hoofd Post & Archief bij Flinders University (Adelaide, AUS). In zijn vrije tijd doet hij onderzoek naar een groep van 160 Nederlanders die tijdens de Eerste Wereldoorlog dienst hebben genomen in het Australische expeditieleger. Wij danken hem voor de moeite die hij heeft genomen om dit artikel over hen speciaal voor BRONS te schrijven.

Om alle verhalen de ruimte te geven die ze verdienen is ervoor gekozen om het artikel in twee delen te plaatsen. De eerste drie verhalen heeft u kunnen lezen in BRONS 96.

Deel 2

William Palstra

William Palstra is de enige Nederlander die als officier in de AIF een dapperheidsmedaille ontving, het Military Cross. Hij was in 1912 met zijn ouders meeverhuisd naar Australië. Zijn vader, Wiebe Palstra, was een vooraanstaand lid van het Leger Des Heils (hij was een van de eerste Heilsoldaten in Nederland en had o.a. de eerste afdeling van het Leger in Kampen opgericht) en was in dat jaar tot Chief Secretary (chef-staf) van het Heilsleger in Australië benoemd. Vóór deze bevordering was vader Palstra Heilsofficier in Zuid-Afrika geweest, en tijdens die periode had William reeds vier jaar bij de Transvaal Scottish Cadets gediend. William was niet de eerste van zijn familie die in dienst trad: zijn jongere broer, Charles Edward, was onmiddellijk na het uitbreken van de oorlog al in augustus 1914 bij het 5^e Bataljon in dienst getreden, en had in april 1915 deelgenomen aan de landing bij Gallipoli, waar hij tevens gewond raakte. De zware verliezen die de AIF leed tijdens de Gallipoli campagne, en de politieke noodzaak om de AIF fors uit te breiden en Groot-Brittannië te ondersteunen in Europa leidde tot ambitieuze rekruteringscampagnes aan het einde van 1915 en begin 1916. Ditmaal neemt ook William dienst, op 3 januari 1916. Hij wordt ingedeeld als korporaal bij het nieuw opgerichte 39^e Bataljon. Na een periode van basistraining vertrekt het bataljon eind mei 1916 naar Groot-Brittannië voor een verdere trainingsperiode. In Engeland wordt Palstra in augustus gedetacheerd bij het hoofdkwartier van de 10^e Brigade van de 3^e Divisie, waar het 39^e Bataljon deel van uitmaakt (net zoals

het 38^e Bataljon van Meijerink), en bevorderd tot sergeant. In december 1916 wordt hij cadet-officier en na training wordt hij in maart 1917 bevorderd tot 2^e Luitenant.

Het 39^e Bataljon is ondertussen al naar Frankrijk vertrokken, en eind april 1917 voegt Palstra zich erbij. Na een rustige periode is in juni het moment van de vuurdoop voor het bataljon aangebroken. Op 7 juni begint de slag om de heuvelrug bij Messines. Het 39^e Bataljon heeft pech: tijdens de mars in de donkere vroege ochtend naar het startpunt wordt het door de Duitse artillerie met gas- en gewone granaten onder vuur genomen. Hoewel niet alle gasgranaten dodelijk zijn (een gedeelte bevatte slechts traangas) wordt de opmars danig bemoeilijkt, en worden vele soldaten – waaronder de bataljonscommandant - uitgeschakeld. Slechts 120 mannen van de oorspronkelijke 360 die voor de aanval waren aangewezen bereiken het afsprongpunt. Deze worden ter plekke gereorganiseerd in een enkele aanvalsgolf zonder reserves. De 'Official History' van Charles Bean vermeldt het volgende over de aanval:

Luitenant William Palstra, 24 oktober 1918

'The battalions on the three western tracks - that is, the 10th Brigade and the left half of the 9th - suffered most severely; several trench-mortar and machine-gun crews were killed, wounded, or gassed; the track of the 39th Battalion (10th Brigade) through "Bunhill Row" and "Mud Lane" was strewn with officers and men who had collapsed in the effort to keep the movement going...Twenty minutes before zero-time only 120 of the 360 men who were to carry out the assault in the sector of the 39th Battalion had reached their assembly trenches north of "Anton's Farm". The officer in charge, Major Tucker, was gassed, but Captain Paterson reorganised the battalion in a single wave, so that, despite its reduced numbers, it would cover its full front.'

Op het moment van de aanval blazen de Geallieerden enige enorme ondergronds geplaatste mijnen op, die grote kraters slaan op een aantal plekken in de Duitse linies, en zowel vriend als vijand enorm van slag brengen. Dit wordt meteen gevolgd door een Geallieerde artilleriebarrage, waardoor de Duitse troepen nog verder gedemoraliseerd worden. De Geallieerde opmars begint, en ondanks de eerdere verliezen kan het 39^e Bataljon snel oprukken. Toch worden nog eens twintig mannen gedood of gewond door mitrailleurvuur, zodat het bataljon met slechts 100 man een Duits steunpunt, Grey Farm, bereikt. Bean vervolgt:

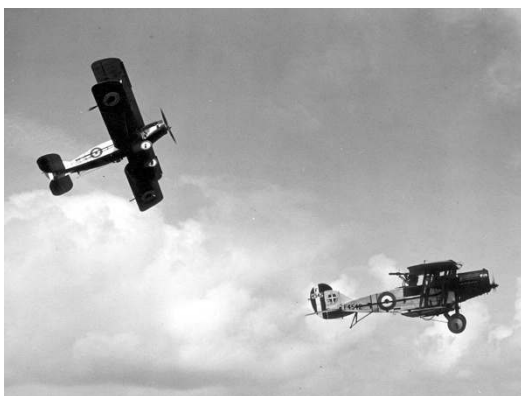
'The 39th attacking the defences immediately north of Grey Farm had also been met by the fire of a machine-gun emplaced on the roof of a concrete shelter. This forced the troops in that area to ground, and for a time the check seemed likely to become dangerous. In this crisis Captain Paterson himself managed to suppress with a rifle the fire of the machine-gun, and, during its silence, rushed forward with the men nearest to him, and seized the post, capturing two machine-guns. The 34th and 39th dug in on their final objective, 100 yards beyond the alignment of Grey Farm; 500 yards ahead, beyond a slight dip of the plateau, lay the Oosttaverne Line.'

De omgeving van GREY FARM

De opmars had het beoogde doel bereikt, en gedurende 8 en 9 juni wordt het veroverde gebied verdedigd tegen Duitse tegenaanvallen. Tijdens deze actie verdient Palstra zijn Military Cross. De Recommendation vermeldt het volgende:

'On 7th, 8th, and 9th June 1917 at MESSINES for the display of great initiative and ability. This Officer was responsible for the capture of an enemy strong point – GREY FARM, and for the consolidation of the BLACK LINE beyond it. He led his men with fine dash, and set a splendid example throughout. His work assisted greatly in the success of the operation. With the exception of the Commanding Officer and the Adjutant of the Battalion he was the only Officer left when his battalion was relieved on the 9th June 1917.'

Bristol jachtvliegtuigen, type F.2 waar het squadron van Palstra mee vloog.

Palstra wordt een maand later tot luitenant bevorderd, maar meldt zich aan voor de Australische luchtmacht, het Australian Flying Corps (AFC). Onduidelijk is of hij nog de gevechten bij Broodseinde en Passchendaele aan het begin van oktober 1917 met het 39^e Bataljon meemaakt, maar op 30 oktober meldt hij zich bij Aviation Branch Admin HQ. Dan breekt een lange periode van verschillende onderdelen van de vliegopleiding aan. In september 1918 heeft Palstra eindelijk al zijn examens achter de rug en wordt hij bij

het 3^e Squadron van de AFC geplaatst. Hij onderneemt met het 3^e Squadron vooral verkenningsvluchten en vuurleidingsmissies voor de Geallieerde artillerie (waarbij met radio, lichtkogels en geschreven berichten vijandelijke doelen werden aangegeven waarop de artillerie zich kon richten), maar komt ook in enige luchtgevechten terecht, en ondergaat geregeld beschietingen door luchtdoelgeschut.

Palstra overleeft de oorlog en gaat in 1919 terug naar Australië, waar hij trouwt en als administrateur gaat werken bij de Universiteit van Melbourne. Ook wordt hij actief als muzikaal bandleider bij het Leger Des Heils. In 1920 worden zowel de AIF als de AFC opgedoekt. De militaire luchtvaart blijft echter voortbestaan, eerst in het Australian Air Corps in 1920, en daarna de Royal Australian Air Force, opgericht in 1921. Het bloed kruipt waar het niet gaan kan, en in 1925 meldt Palstra zich opnieuw aan voor dienst bij de RAAF. Hij komt deze keer terecht op een administratieve positie bij personeelszaken, maar blijft doorgroeien richting een meer strategische rol, en in 1928 vertrekt hij voor een vervolgopleiding in Engeland en militair-diplomatiek werk bij de Australische ambassade naar Londen. In juli 1930 volgt een promotie tot Squadron Leader.

Als deel van zijn werk is Palstra betrokken bij het onderzoek naar de inzet en bruikbaarheid van luchtschepen voor intercontinentale vluchten. Zijn oordeel is overwegend negatief, maar als onderdeel van het onderzoek gaat hij op 5 oktober 1930 aan boord van het nieuwgebouwde Britse luchtschip R101, dat hem van Engeland naar India moet brengen. Het noodlot slaat echter toe, en net zoals de Titanic vergaat de R101 op de eerste reis. Het stort nog op dezelfde dag neer nabij Beauvais in Frankrijk, en brandt in korte tijd volledig uit, net zoals diens meer bekende lotgenoot de Hindenburg enige jaren later. Palstra overlijdt, en wordt begraven in Cardington Cemetery, Bedford, Engeland.

Francis Gerard Wilson

Wilson was van deze groep gedecoreerde militairen de eerste die in Australië aan was gekomen: al in 1903 zette hij voet aan land. In 1913 had hij zich laten naturaliseren, hij was ondertussen getrouwd, en als dokwerker in de haven van Sydney was hij goed ingeburgerd. Met 35 jaar bij zijn eerste aanmelding was hij tevens de oudste van deze groep. Op 28 april 1915, drie dagen na de landing bij Gallipoli, meldt hij zich in Sydney aan, en hij wordt bij de versterkingen voor het 4e Bataljon (1^e Brigade, 1^e Divisie) ingedeeld. Vanwege de verliezen die het bataljon al heeft ondergaan sinds de landing is er niet veel tijd voor training, en op 16 juni 1915 verlaten Wilson en zijn makkers Australië per schip, via Egypte op weg naar de Dardanellen. Eenmaal aangekomen bij zijn bataljon neemt Wilson tussen 6 en 9 augustus 1915 deel aan de Slag om Lone Pine, een Australische aanval op Turkse posities nabij Anzac Cove.

Op 6 augustus neemt het 4^e Bataljon het gedeelte van de Turkse loopgraven in dat hen was toegewezen, maar in de loopgraven ontstaan hevige gevechten op korte afstand. Dit komt omdat de Turkse troepen hun loopgraven grotendeels overdekt hadden, zodat er geen zicht van boven is op waar de Turkse soldaten zich bevinden, en tevens omdat de Australische troepen nog geen ervaring hebben met aanvallen met handgranaten, zoals ze dat later in de oorlog wel zouden krijgen. Tijdens de aanval zijn er in het begin alleen handgranaten beschikbaar bij speciale handgranaat secties, die her en der naar voren gebracht moeten worden voordat ze ingezet kunnen worden. Zo verbergt elke hoek in de Turkse loopgraven een gevaar van geweervuur op korte afstand, en moet elke hoek dus apart, in het half-donker, bevochten worden.

Uiteindelijk weten de Australiërs een aantal steunpunten in de veroverde loopgraven in te richten. Nu is het de beurt aan de Turken om tegenaanvallen uit te voeren. Dat doen ze gedurende drie dagen. De Australiërs zetten hun laatste reserves in, maar moeten het veld ruimen. Tot hun grote verbazing doen de Turken dat echter ook, zodat ze uiteindelijk toch in bezit blijven van het slagveld.

Australische troepen van de 1ste Brigade in veroverde Turkse loopgraven

Tijdens de gevechten is Wilson op 8 augustus gewond geraakt door handgranaatscherven in zijn rug, en hij wordt afgevoerd naar een Australisch hospitaal op het eiland Lemnos. Gelukkig is zijn wond niet ernstig, en op 3 september keert hij terug bij zijn bataljon. De leefomstandigheden bij Gallipoli zijn echter verre van ideaal: aangezien de Australiërs slechts een ondiepe strook van het kustgebied hebben veroverd leven de manschappen als haringen in een ton, en liggen de voorraden in open tenten en grote hopen op het strand. De continue nabijheid van mens en dier, en het kwalitatief beperkte eet- en drinkpatroon leidt bij veel manschappen tot ziektes als schurft, scheurbuik, en, in het geval van Wilson, reumatische koorts. Eind september 1915 wordt hij nogmaals naar Lemnos afgevoerd om van de koorts te herstellen, en begin oktober is hij weer terug bij zijn bataljon. In december wordt het gehele bataljon naar Egypte geëvacueerd, waar Wilson prompt voor de derde maal in het hospitaal wordt opgenomen, wederom met reumatische koorts. In januari 1916 meldt hij zich weer bij zijn bataljon, maar niet voor lang: de Australische troepen worden gereorganiseerd, en in maart 1916 wordt elke Australische divisie uitgebreid met een Pionier bataljon. Zo'n bataljon is tot op zekere hoogte te vergelijken met de huidige Nederlandse genie-eenheden te velde: het leverde vooral directe en indirecte gevechtssteun door het aanleggen en inrichten van loopgraven, het voorbereiden van secties van het slagveld voor Geallieerde aanvallen en algemene (eenvoudige) constructie werkzaamheden en was daarnaast ook een volledig operationeel infanteriebataljon,

hoewel het niet vaak in die capaciteit zou worden ingezet tijdens de oorlog. Wilson wordt gepromoveerd tot sergeant en bij het 1e Pionier Bataljon, het bataljon dat behoorde bij de 1e Divisie, geplaatst. Na een korte trainingsperiode vertrekt het bataljon al eind maart via Marseille naar het Westelijke Front, en prepareert de stellingen die de 1e Divisie betreft rondom Armentières en Fleurbaix. Bij Fleurbaix krijgt het bataljon nieuw materieel en beginnen ze, samen met de 2e Australische Tunnelling Company, een ondergrondse gang te graven waarmee een mijn onder de Duitse linies geplaatst kan worden. In de nacht van 30 op 31 mei 1916 krijgt het bataljon een artilleriebombardement en een trench raid te verduren, waarbij enige pioniers sneuvelen. Wilson overleeft het gevecht, en de operaties gaan door. Het bataljon wordt verplaatst naar de Somme, en in de dagen voorafgaand aan het Geallieerde Somme-offensief raakt Wilson op 27 juni licht gewond aan zijn been door een Duitse geweergroen. Hij blijft echter op zijn post. De Australiërs nemen geen deel aan het eerste offensief, maar worden vanaf 23 juli ingezet bij de Slag om Pozières (zie Bosma). Het 1e Pioniers Bataljon van Wilson komt echter al eerder in actie dan het 10e Bataljon van Bosma: de pioniers moeten immers, onder vijandelijk vuur, de afsprongloopgraven graven, zoveel mogelijk vijandelijk prikkeldraad en versperringen opruimen, en zorgen dat de Australische troepen van zo kort mogelijke afstand kunnen oprukken naar de Duitse linies. En dat doen ze al vanaf de week voor het offensief. Maar het werk gaat door als eenmaal de Duitse stellingen zijn ingenomen, want dan moeten die meteen worden ingericht en klaargemaakt voor de verdediging tegen vijandelijke tegenaanvallen.

Wilsons acties en leiding zijn hierbij voorbeeldig, zoals zijn Recommendation vermeldt:

'At Pozières, France, 19th July 1916, Sgt Wilson has continuously shown an absolute disregard of danger, his action during the Pozières attack of 19th July being specially helpful in encouraging his men in every way. In every piece of construction in No Man's Land Sgt Wilson took out covering parties and bombers, especially distinguishing himself during the construction of a Kick Off Trench. Again, in O.G. 1 (*Old German Line 1, een Duitse stelling die op 28-29 juli werd ingenomen met een aanval door de 2e Divisie waarvoor de 1e Divisie reeds de afsprongposities had voorbereid na het afslaan van de tegenaanvallen, BdG*) he assisted infantry parties in repulsing an attack until he was severely wounded.'

Wilson verkrijgt voor zijn acties weliswaar de Military Medal, maar raakt tussen 19 en 27 juli meerdere malen gewond door kogel- en granaatwonden aan zijn linkerarm, linkerhand en mond. Op 1 augustus wordt hij afgevoerd naar Engeland, waar hij in verscheidene hospitalen verblijft. Hij herstelt wel, en ontvangt in oktober zijn Military Medal, maar wordt vanwege zijn verwondingen uiteindelijk toch in november 1916 naar Australië gerepatriëerd, waar hij in december wordt opgewacht en verwelkomd door zijn vrouw Jane. In maart 1917 verlaat hij de dienst.

Toch kruipt het bloed waar het niet gaan kan, en op 4 november 1917 meldt Wilson zich opnieuw aan. Zijn wonden zijn voldoende hersteld en hij wordt wederom aangenomen. Op 19 december 1917 zit hij op de boot naar Groot-Britannië, wederom als sergeant bij het 1^e Pioniers Bataljon. Hij komt in februari 1918 aan, en na een korte trainingsperiode vertrekt hij naar zijn bataljon in Frankrijk, waar hij op 10 april aankomt. Daar valt hij bepaald niet met zijn neus in de boter, want het Duitse leger is zojuist begonnen met hun befaamde Lenteoffensief. Op 11 april is de situatie zo serieus dat de Brits-Geallieerde opperbevelhebber, Maarschalk Haig, in een dagorder het volgende meldt: *'There is no other course open to us but to fight it out. Every position must be held to the last man: there must be no retirement. With our backs to the wall and believing in the justice of our cause each one of us must fight on to the end. The safety of our homes and the freedom of mankind alike depend upon the conduct of each one of us at this critical moment'*.

Er valt een gat in de Britse linie en de 1^e Divisie wordt per trein naar het bedreigde deel van het front vervoerd. Letterlijk meteen na aankomst komt de 1^e Divisie op 13 april in actie tijdens een haastige en felbevochten verdediging van het gebied rondom Hazebrouck, waarbij de Duitse opmars wordt gestopt. Na het afslaan van deze aanval komt de Duitse aanval in de Australische sector tot stilstand, en kunnen de Pioniers op adem komen. In mei 1918 loopt Wilson bronchitis op, waarvoor hij naar een hospitaal in Engeland overgebracht wordt, maar in juli 1918 is hij weer terug bij zijn eenheid. Tegen die tijd is het Duitse offensief volledig doodgebloed, en is het de beurt aan de Geallieerden om tot de aanval over te gaan om het verloren gebied terug te winnen. De 1^e Divisie mist de eerste aanval van de Slag om Amiens begin augustus, maar zit midden in het gevecht om het dorpje Lihons.

Na Lihons blijft de divisie deelnemen aan de lopende achtervolging van, en gevechten met, de Duitse troepen tot eind september 1918. Dan is de divisie zo uitgeput en uitgedund dat ze uit het gevecht wordt genomen, en achter de linies blijft tot en met de wapenstilstand op 11 november 1918. Wilson wordt niet meteen gerepatriëerd, maar krijgt eerst in maart 1919 nog verlof, waarbij hij mogelijk familie in Nederland bezoekt. Eind mei 1919 volgt zijn terugkeer naar Australië, waar hij in juni aankomt. In augustus 1919 komt dan eindelijk echt een einde aan de oorlog voor Wilson, en verlaat hij de dienst. In 1920 vraagt hij onder de Returned Soldiers Settlement Act, een maatregel waarmee teruggekeerde soldaten gestimuleerd werden om nieuw land te ontginnen en landbouwers te worden, een lening aan om twee stukken land te kopen nabij Sydney. De lening loopt tot 1925.

Helaas verdwijnt Francis Gerard Wilson vanaf dat moment ook uit de archieven. Ten tijde van het schrijven van dit artikel zijn nog geen details over het verdere leven van Wilson gevonden. Onderzoek hiernaar is lopende.

John Frank (Jan) Zwolsman

John Frank (Jan) Zwolsman kwam net zoals Bosma oorspronkelijk uit Amsterdam, en was net zoals Bosma in 1910 van boord gegaan van Hr.Ms. Pantserschip De Ruyter. Zwolsman integreerde goed: hij had werk gevonden als radiotelegrafist, en werkte in 1912 voor het groeiende mijnbedrijf BHP bij de vestiging in Port Pirie, en daarna in Adelaide. Hij stond tevens lokaal bekend als atleet, en was een goede zwemmer. In maart 1915 laat hij zich naturaliseren, en in juli 1915 meldt hij zich aan voor de AIF. En net als Bosma wordt hij ingedeeld bij het 10^e Bataljon. Eind oktober 1915 vertrekt hij naar zijn bataljon, en vindt dat, na evacuatie, in Egypte, en mist zodoende de Gallipoli campagne.

Na een volgende trainingsperiode vertrekt hij in maart 1916 met het 10e Bataljon naar Frankrijk. Net als Bosma en Wilson neemt Zwolsman deel aan de Slag om Pozières, waar hij zonder kleerscheuren vanaf komt. Ook het daarop volgende gevecht bij Mouquet Farm komt hij zonder verwondingen door, en dit zal een periode van geluk op het slagveld voor Zwolsman inluiden. Het bataljon roteert, na nog wat kleinschalige gevechten, begin september uit de frontlinie bij de Somme, en wordt in de sector nabij Ieper gelegerd samen met de rest van de 1^e Divisie. De grote veldslagen bij de Somme zijn echter nog niet voorbij, en de 1^e Divisie verhuist in oktober wederom naar Frankrijk. Het 10^e Bataljon komt niet meer in directe actie, maar blijft de loopgraven bemannen rondom Flers gedurende de wintermaanden, en voert geregeld trench raids uit.

Begin 1917 trekken de Duitsers zich terug op de Hindenburg Linie. Het 10^e Bataljon neemt deel aan de achtervolging, en aan de achterhoedegevechten bij Le Barque eind februari en Louverval begin april. Ondertussen is Zwolsman eind maart bevorderd tot Lance Corporal. Na Louverval beginnen de gevechten taaier te worden, en bij het dorpje Lagnicourt moeten de 1^e en 2^e Divisie zich op 15 april verdedigen tegen een zware, maar haastig georganiseerde Duitse tegenaanval. De Australiërs slaan de aanval af, maar de opmars is voorbij, en ze beginnen zich nu in te graven tegenover de Hindenburg Linie. Om die te doorbreken vallen de Australiërs aan bij Bullecourt. Het 10^e Bataljon mist de eerste aanval, maar bevindt zich midden in het gevecht bij de Tweede Slag om Bullecourt tussen 3 en 17 mei, waar het bataljon bijna 200 man aan doden en gewonden verliest.

Na de slag wordt Zwolsman gepromoveerd tot Corporal en in juli 1917 wordt hij overgeplaatst als instructeur bij het 3^e Trainingsbataljon dat zich in Engeland bevindt. Hierdoor mist hij de Slag bij Passchendaele. Hij voltooit de opleiding tot Lewis Gun instructeur, en traint en instrueert bij een tweetal Trainingsbataljons tot maart 1918. Dan keert hij terug naar het 10^e Bataljon, waar hij al na twee weken mee deelneemt aan de verdediging van Hazebrouck (zie Wilson). Van eind juni tot begin juli heeft hij verlof, maar in augustus doet hij met het 10^e mee aan de Slag om Amiens en de gevechten

rondom Lihons. Op 4 september volgt een tijdelijke bevordering tot sergeant (de administratie laat echter nog op zich wachten), en op 18 september 1918 volgt de aanval op Jeancourt waarbij Zwolsman zich onderscheidt. De Recommendation vermeldt het volgende:

‘Early in the advance from Jeancourt on 18-9-1918 Corporal Zwolsman was blown up by a shell and received a slight wound in the head. Although suffering from shell shock he refused to leave his platoon, and on reaching the line of exploitation he engaged an enemy machine gun which was holding up the advance, killing or wounding the entire crew with the exception of one man who surrendered. Corporal Zwolsman’s exceptional skill with the Lewis Gun contributed largely to this result. Shortly after he observed an enemy sniper firing on our troops, he went forward, stalked the sniper, and shot him dead with his rifle.’

De aanval op Jeancourt kost het 10^e Bataljon 140 doden en gesneuvelden, maar is het laatste wapenfeit van het bataljon. De 1^e Divisie wordt uit de frontlinies genomen om bij te komen, en komt niet meer in actie tijdens de oorlog. In juni 1919 keert Zwolsman terug naar Australië, waar hij in juli 1919 aankomt.

Op 21 September 1919 verlaat hij de dienst. Maar dat is niet de laatste keer dat Jan Zwolsman een uniform zal dragen. Nadat hij het leger verlaten heeft gaat hij verder met zijn werk, maar al snel wordt hij ook sociaal en politiek actief. In de jaren '20 wordt hij een actief lid van de International Workers of the World, het grote paraplu-verband van communistische groeperingen. Hij spreekt geregeld in het openbaar, wordt meerdere malen gearresteerd (communisme was sinds de Russische Revolutie een spookbeeld en werd gezien als een bedreiging voor de westerse democratieën waaronder Australië) maar bemiddelt desondanks tijdens een aantal conflicten tussen werkgevers en werknemers tijdens de economische crisis aan het einde van de jaren '20. In 1931 en 1933 is hij kandidaat tijdens de staats- en federale verkiezingen namens de Communistische Partij, maar beide verkiezingen verliest hij.

Hij verhuist naar New South Wales, waar hij aan de slag gaat als betaald strandwacht en zweminstructeur. Als de Tweede Wereldoorlog uitbreekt wordt in september 1939 de tweede AIF opgericht. In eerste instantie houdt Zwolsman zich afzijdig. Maar als op 8 december 1941 de oorlog met Japan uitbreekt meldt hij zich toch weer aan voor de dienst. Aangezien hij dan al 51 jaar oud is, en dus eigenlijk te oud, verft hij zijn haar en liegt hij over zijn leeftijd. Hij wordt eerst bij het 2^e Garnizoensbataljon geplaatst, maar al snel verraden zijn doorkomende grijze haren zijn leeftijd, en moet hij zijn leugentje om bestwil opbiechten. Ondanks zijn leeftijd wordt hij toch in dienst gehouden, en als sergeant-instructeur geplaatst bij de Australian Water Transport (Small Craft & Landing Craft)

Training Centres in Queensland, waar hij tot kort voor het einde van de oorlog personeel voor patrouilleboten en landingsvaartuigen opleidt.

Na de oorlog blijft Zwolsman vechten tegen sociaal onrecht. In november 1945 komen een aantal transportschepen met Nederlandse oorlogsvrijwilligers met als bestemming Indonesië aan in Queensland voor een tussenstop. Veel Australiërs zijn het niet eens met de Nederlandse herbezetting van Indonesië, en protesteren. Zwolsman vaart in een klein bootje met luidspreker rond de Nederlandse transportschepen, en herinnert de Nederlandse troepen aan de Duitse bezetting die ze zojuist hebben doorstaan, en vraagt hen de Indonesiërs dat lot te besparen. Hij wordt onthaald met gejuw, flessen en andere projectielen en scheldwoorden door de Nederlandse officieren en soldaten.

Maar ook zijn Australische Digger maten is Zwolsman niet bang een spiegel voor te houden. Na de oorlog is hij actief in de Returned & Services League (RSL), de Australische Veteranenbond, waar hij enige lokale bestuursfuncties bekleedt. In 1946 en 1947 wil de Australische regering (in navolging van de Nederlandse en andere Geallieerde regeringen) Duitsers woonachtig in Australië terug naar Duitsland deporteren.

De RSL als organisatie bereidt een motie voor om dit beleid te steunen, maar Zwolsman herinnert de RSL leden in een klinkende toespraak eraan dat veel Duitsers slachtoffers waren van het Naziregime, en dat tegelijkertijd veel migranten, net zoals hijzelf, voor Australië hebben gevochten, en dat het onnadenkend deporteren van onschuldige mensen wiens enige schuld ligt in hun nationaliteit de RSL leden niet tot eer zou strekken. Na deze toespraak wordt de motie aangepast tot slechts het steunen van deportatie van mensen die overduidelijk Nazi sympathisanten waren geweest.

Zwolsman blijft actief lid van de Communistische Partij, en met het groeiende anticommunisme in Australië breekt hem dat in 1950 op: hij wordt oneervol uit de RSL gezet. Onvermoeibaar blijft Zwolsman echter aan de slag als zweminstructeur en tevens als jarenlang bestuurslid van de Surf Live Saving Club in Wamberal NSW. In 1969, op 79-jarige leeftijd, overlijdt hij tenslotte te Brisbane.

Dit artikel is geschreven met behulp van de volgende bronnen:

- De dienst- en nationaliteitsgegevens van de betrokkenen op de website van het Nationaal Archief van Australië
- Charles Bean zijn werk 'The Official History of Australia in the War of 1914-1918'
- Artikelen op de website van het Australian War Memorial
- Australische krantenartikelen via de website Trove van de Australische Nationale Bibliotheek
- Geboortegegevens van de betrokkenen op de website www.Wiewaswie.nl
- Jean Bou (ed.) zijn werk 'The AIF in battle – how the Australian Imperial Force fought 1914-1918'